

การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่*
PROJECT EVALUATION ON MORAL AND ETHICAL PROMOTION
FOR STUDENTS OF RATCHAPRACHANUKROH 37 SCHOOL
IN KRABI PROVINCE

สุนทร สังข์แก้ว

Suntorn Sangkaew

รัฐพร กลิ่นมาลี

Ratthaporn Klinmarlee

นพรัตน์ ชัยเรือง

Nopparat Chairueng

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Sri thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: 6355701041@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ ใช้รูปแบบซีปปโมเดล (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินสภาพแวดล้อม 2) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้น 3) เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงาน และ 4) เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ ทั้งหมด 10 กิจกรรม เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรม คือผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ครู และนักเรียน จำนวน 929 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือแบบสอบถามมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ฉบับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

* Received 26 June 2022; Revised 23 December 2022; Accepted 25 December 2022

2. ปัจจัยนำเข้าของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ, คุณธรรม, จริยธรรม

ABSTRACT

Project Evaluation on Moral and Ethical Promotion for Students of Ratchaprachanukroh 37 School in Krabi Province applied the CIPP Model as the evaluation framework. The research aimed to evaluate 1) the environment, 2) primary factors, 3) the implementation process, and 4) the outputs of Moral and Ethical Promotion for Students of Ratchaprachanukroh 37 School, ten activities in total. The sample group which participated in these activities was composed of school administrators, primary educational institute committees, community leaders, teachers, and students, with 929 people totaling. The research instrument used for the evaluation was five copies of a five-rating scale questionnaire. The statistics used in this research were percentage, mean, and standard deviation.

The research showed that;

1. Overall, the context of the Project on Moral and Ethical Promotion for Students of Ratchaprachanukroh 37 School in Krabi Province was appropriate at a high level.

2. Overall, the inputs of the Project on Moral and Ethical Promotion for Students of Ratchaprachanukroh 37 School in Krabi Province were appropriate at a high level.

3. Overall, the implementation process of the Project on Moral and Ethical Promotion for Students of Ratchaprachanukroh 37 School in Krabi Province was appropriate at a high level.

4. Overall, the outputs of the Project on Moral and Ethical Promotion for Students of Ratchaprachanukroh 37 School in Krabi Province were appropriate at a high level.

Keywords: Project Evaluation, Morals, Ethics

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติดังนี้ “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดี รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ ตั้งอยู่ เลขที่ 11 หมู่ที่ 7 ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ เป็นโรงเรียนประเภท กินอยู่ประจำ ที่จัดตั้งตามแผนพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลการคมนาคม ตามป่า ตามเขา ตามเกาะ และเป็นเด็กยากจนยากไร้ กำพร้าบิดา มารดา ตามจังหวัดต่าง ๆ ให้ได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงตามอัธยาศัย และสิทธิมนุษยชน ในปีการศึกษา 2563 มีครูและบุคลากรปฏิบัติงานหน้าที่ จำนวน 95 คน และนักเรียน จำนวน 929 คน โดยโรงเรียนจัดการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลคมนาคม ตามป่า ตามเขา ตามเกาะ และเป็นเด็ก กำพร้าบิดามารดา ในเขตพื้นที่จังหวัด กระบี่ ตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองจังหวัดประมาณ 39 กิโลเมตร การคมนาคมสะดวก สภาพพื้นที่โดยทั่วไปอยู่ติดถนนใหญ่ จากข้อมูลสารสนเทศ งานแนะแนวของโรงเรียน พบว่า สภาพชุมชนเป็นชุมชนชนบท ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีการประกอบอาชีพทางการเกษตร และอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองของ นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 20 ประกอบอาชีพรับจ้าง ทั่วไป สภาพครอบครัวส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาน้อย ต้องดิ้นรนทำงานหนักเพื่อ เลี้ยงครอบครัว จึงขาดการอบรมลูกหลาน ประกอบกับภัยในชุมชนรอบบ้าน และรอบโรงเรียน ไม่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ดังรายงาน ที่จะนำเสนอต่อไปโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ จัดเป็นกลุ่มโรงเรียนขนาด กลาง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2514 มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 650 ไร่ จัดการศึกษาตั้งแต่ ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2563 มีนักเรียนทั้งสิ้น 929 คน ครูและบุคลากร 95 คน วิสัยทัศน์ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ ได้กำหนดไว้ว่าภายในปีการศึกษา 2564 นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัด กระบี่ ได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรม ความรู้ เทคโนโลยี การพัฒนาทักษะอาชีพและสิ่งแวดล้อม สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีพันธกิจคือ จัดการศึกษา ให้ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ได้เรียนอย่างทั่วถึงและเต็มตามศักยภาพ จัดบรรยากาศ

สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย และมีการบูรณาการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนและชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ มีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ และดำรงชีวิตตามแนวทางพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้เกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ส่งเสริมสนับสนุน ครู บุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเต็มตามศักยภาพและประสานความร่วมมือ ระหว่างองค์กรภาครัฐ เอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยเป้าประสงค์ของนักเรียนด้อยโอกาสในเขตพื้นที่บริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเต็มศักยภาพ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่
2. เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่
3. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่
4. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน ครูและบุคลากร มีจำนวน 95 คน และนักเรียนจำนวน 929 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้กลุ่มประชากรทั้งหมด และผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ประเมินได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 ฉบับ โดยจัดทำแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีมาตรวัด 5 ระดับ การสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาคั้งนี้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และจุดประสงค์ของการประเมิน รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวทางการประเมินที่กำหนด

2. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามประเด็นการประเมิน เกณฑ์การประเมิน แล้วนำเกณฑ์ที่ใช้ประเมินตามที่กำหนดไว้มาขยายรายละเอียดตามประเด็นการประเมิน ตัวบ่งชี้ และแหล่งข้อมูล

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความตรงของเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5. สอดคล้องภายในแบบสัมประสิทธิ์ของแบบประเมินความคิดเห็น ได้ค่าความเชื่อมั่น ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ค่าสถิติ ดังต่อไปนี้ 1) การหาคุณภาพของเครื่องมือหาความเที่ยงตรงตามตารางโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง 2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านสภาพแวดล้อมของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน พบว่าในภาพรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากทุกองค์ประกอบ ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามความคิดเห็นของครู และนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม พบว่าในภาพรวมมีขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ ขั้นประเมินผล และขั้นปรับปรุงแก้ไขของโครงการ ทั้ง 10 กิจกรรม มีความเหมาะสมในระดับมากทุกกิจกรรม ด้านผลผลิตของโครงการตามความคิดเห็นของครู และนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม พบว่าการปฏิบัติด้านผลผลิตของโครงการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ทั้ง 10 กิจกรรม ครูและนักเรียน เห็นว่ามีผลการปฏิบัติของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม ด้านความพึงพอใจของครู และนักเรียน ที่มีต่อคุณลักษณะเชิงคุณธรรม จริยธรรม 5 ด้าน มีผลการประเมินทุกองค์ประกอบย่อย มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติตนของนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกรายการ

อภิปรายผล

การประเมินผลโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ความสอดคล้องด้านสภาพแวดล้อมจากผลการประเมินทั้ง 7 องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน พบว่ามีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะประเด็นความคาดหวังของสังคมและชุมชนว่าโครงการสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และวัตถุประสงค์ของโครงการใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ตามสภาพจริง และโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากที่สุดอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชนมีความเชื่อมั่นต่อสังคมและชุมชน ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการจะสามารถนำไปสู่การแก้ไขของชุมชนได้จริง เพราะในการจัดทำโครงการ ผู้บริหารได้มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในปีที่ผ่านมา และมีการรวบรวมความคิดเห็นจากคณะกรรมการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนบุคคลในชุมชนก่อนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับไพศาล หวังพานิช ที่กล่าวว่า การศึกษาที่เป็นระบบเพื่อตอบสนองนโยบายหรือเป้าหมายของหน่วยงานต้องอาศัยการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมความต้องการจำเป็น เพื่อช่วยให้โครงการที่วางไว้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (ไพศาล หวังพานิช, 2533) และงานวิจัยของจิราภรณ์ เสียงซ้อง พบว่าด้วยตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์พฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียน คือ การอบรมเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน นอกจากนี้ยังแสดงว่าผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมีความสนใจในแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี (จิราภรณ์ เสียงซ้อง, 2545)

2. ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น จากผลการประเมินทั้ง 10 องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน พบว่าในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะเห็นว่า บุคลากรมีความรู้ความสามารถเพียงพอ และสถานที่ใช้ดำเนินกิจกรรมเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับโครงการด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมาโดยตลอด เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน และองค์กรต่าง ๆ จึงทำให้ได้รับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ทั้งด้านกิจกรรม วิทยากร บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ สื่อต่าง ๆ ตลอดจนปรับสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิราภรณ์ เสียงซ้อง ที่พบว่าการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียนจะช่วยป้องกันความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ (จิราภรณ์ เสียงซ้อง,

2545) และสมบูรณ์ ตันยะ ที่กล่าวว่าความพร้อมของปัจจัย จะเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ หรือหาวิธีการที่จะให้โครงการบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ (สมบูรณ์ ตันยะ, 2532)

3. ความพร้อมด้านกระบวนการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของครู และนักเรียน ที่ร่วมกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรม พบว่า โดยภาพรวมมีความพร้อมในระดับมากทุกกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ในเรื่องความพร้อม ขั้นตอนการ ขั้นตอนการ ขั้นประเมินผลและ ขั้นปรับปรุงแก้ไข จากผลการประเมินแสดงถึงความพร้อมด้านกระบวนการ ดำเนินการขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ ขั้นประเมินผล และขั้นปรับปรุงแก้ไขของโครงการอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นผลทำให้การดำเนินงานตามโครงการได้ผลมากที่สุดในทุกขั้นตอน สอดคล้องกับ จำเนียร สุขหลาย และคณะ ที่กล่าวว่าการดำเนินการของโครงการให้เป็นไปตาม ขั้นตอนที่กำหนดไว้ทำให้โครงการนี้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (จำเนียร สุขหลาย และคณะ, 2540) และสอดคล้องกับการประเมินของจารุณี พ่วงศรี พบว่า กระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเนื่องจากมีการนำ แผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติ มีการกำหนดบทบาท มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ให้ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทราบ มีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน และเหมาะสม (จารุณี พ่วงศรี, 2551)

4. จากผลการประเมิน ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จในระดับมากซึ่งสอดคล้อง กับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ อีกทั้งเป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน นโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โครงการนี้จึงเป็นโครงการที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่ผู้เรียน และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในการป้องกันภัยจากยาเสพติดให้นักเรียน สอดคล้องกับแนวคิด ของพระธรรมกิตติวงศ์ วัดโอรสาราม กรุงเทพมหานคร และราชบัณฑิตที่กล่าวว่าการเสริมสร้าง จริยธรรมให้แก่เยาวชนที่ได้ผลชัดเจนต้องดำเนินการโดยบูรณาการระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และชุมชน ซึ่งมี 4 วิธีกว้าง ๆ คือ 1) เน้นให้ทำ คือ การสอนให้มีความรู้ สอนแนวทางการ ปฏิบัติ 2) นำให้ดู คือ สอนวิธีปฏิบัติเพื่อให้ปฏิบัติเป็น 3) อยู่ให้เห็น คือ ดำรงตนเป็นแบบอย่าง ที่ดี ดำเนินชีวิตตามแนวที่สอน 4) เช้นให้ตลอด คือ มีจิตใฝ่มั่นที่จะกล่อมเกลานักเรียนเป็นคนดี ของสังคม และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีสม่ำเสมอ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2546)

5. จากผลการจัดกิจกรรมทั้ง 10 กิจกรรม ทำให้คุณลักษณะเชิงคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของครู และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรม ของ นักเรียนที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการประเมินด้านกระบวนการ ดำเนินงานที่พบว่าการจัดกิจกรรมทุกกิจกรรม มีกระบวนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ประเมินได้ศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน และความต้องการ การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผน การนิเทศติดตาม การประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไข (วงจร PDCA) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (Environmental analysis) นั่นคือการวิเคราะห์

จุดแข็ง จุดอ่อน ความเป็นไปได้ โอกาสและอุปสรรค ว่าเอื้อหรือไม่เอื้อต่อการดำเนินการในการจัดทำแผนกลยุทธ์ ซึ่งต้องมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการที่แท้จริง มีการกำหนดปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน และกลุ่มงานต่าง ๆ อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการที่พบว่าทุกกิจกรรม นักเรียนปฏิบัติได้ในระดับมาก ส่งผลให้พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ต่าง ๆ ของนักเรียนลดลง เมื่อพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ลดลง คุณธรรม จริยธรรมนักเรียนจึงมีมากขึ้นตามลำดับ

สรุป

จากผลการประเมินโครงการจะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 จังหวัดกระบี่ โรงเรียนซีเหล็กพิทยาคม ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยเริ่มจากศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกับคณะครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน และกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาและพัฒนา ดำเนินกิจกรรม ตามโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการแก้ไขปัญหา เมื่อพบข้อบกพร่อง โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดีทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้นำชุมชน ทำให้การดำเนินงานตามโครงการบรรลุ เป้าหมาย นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ครู และนักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ แสดงให้เห็นว่า โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 37 สามารถเป็นโครงการที่มีคุณค่าและมีประโยชน์พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดเป็นนโยบายสำคัญของโรงเรียน ในการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน โดยชี้แจงให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบโดยเฉพาะครู ต้องถือปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้แก่ นักเรียน โรงเรียนต้องกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ในเรื่องการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียนควบคู่ไปกับการด้านวิชาการ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน

2. โรงเรียนต้องสอดแทรกคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. โรงเรียนต้องสร้างบรรยากาศให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งทางด้านอาคารสถานที่ หลักสูตรการเรียนการสอน การจัดอุทยานการเรียนรู้ และการสร้างแบบอย่างของบุคลากรทั้งในส่วนของผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชน ที่เป็นแบบอย่างทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง ดังคำกล่าวที่ว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน”

4. โรงเรียนต้องระดมความร่วมมือจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนให้มากขึ้น

5. โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake Holder) ในการบริหารโรงเรียนอย่างเท่าเทียมกัน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การประเมินโครงการครั้งต่อไปควรเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการประเมินโครงการมากขึ้น และควรเพิ่มบทบาทของผู้ปกครองที่ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของโครงการ เพื่อนำข้อมูลทั้งสองแหล่งมาวิเคราะห์เป็นสารสนเทศประกอบการประเมินโครงการต่อไป

2. ควรขยายผลรูปแบบ วิธีการประเมินโครงการให้ครูในโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยการส่งเสริมให้มีการประเมินกิจกรรม/โครงการที่รับผิดชอบ เพื่อหาข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานในกิจกรรม/โครงการนั้นมาเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารในโรงเรียนต่อไป

3. ควรมีการรายงานการประเมินกิจกรรม/โครงการของครูในโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษาเพื่อเป็นสารสนเทศภาพรวมของแต่ละโครงการและนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาต่อไป

4. การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในโอกาสต่อไป ควรมีการศึกษาผลการดำเนินงานตามโครงการด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับกิจกรรมที่มีกลุ่มประชากรจำนวนไม่มากนักเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างในกิจกรรมนั้น ๆ

5. ควรประยุกต์ใช้ข้อมูล สถิติในการวิจัยเชิงปริมาณร่วมกับการสังเกต สอบถาม และสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ผลประเมินโครงการที่มีข้อมูลทั้งทางกว้างและทางลึกเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จารุณี พ่วงศรี. (2551). การประเมินโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนถาวรานุกูล. เรียกใช้เมื่อ

20 สิงหาคม 2564 จาก http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=7784&bcat_id=16

จำเนียร สุขหลาย และคณะ. (2540). รวมบทความทางการประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จิราภรณ์ เสี่ยงฆ้อง. (2545). การพัฒนาต้นแบบชุมชนเข้มแข็งโดยบูรณาการหลักการสิ่งแวดล้อมศึกษาและการดูแลสุขภาพตนเอง. ใน ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ไพศาล หวังพานิช. (2533). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมบูรณ์ ตันยะ. (2532). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.